



ПРОФЕСОР АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ ЯЧНИК (11.05.1958–12.04.2024)

12 квітня 2024 року внаслідок тяжкої хвороби пішов із життя головний науковий співробітник державної установи «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України», доктор медичних наук, професор Анатолій Іванович Ячник.

Народився А. І. Ячник у 1958 році у м. Києві. 1975 року вступив на перший курс лікувального факультету Київського медичного інституту ім. О. О. Богомольця, який закінчив із відзнакою за спеціальністю «лікувальна справа» у 1981 році.

Понад 40 років Анатолій Іванович працював в Інституті фтизіатрії та пульмонології: з 1981 року по 1989 рік спочатку молодшим науковим співробітником, з 1989 року по 1998 рік — старшим науковим співробітником, з 1998 року — провідним, а з 2014 року — головним науковим співробітником відділення інтерстиційних захворювань легень.

У 1987 році Анатолій Іванович захистив кандидатську дисертацію на тему «Діагностика та терапія порушень гемодинаміки у хворих на гостру пневмонію», а в 1997 році — докторську дисертацію «Легенева гіпертензія при захворюваннях легень: основні патогенетичні форми та принципи диференційованої терапії». В 2010 році А. І. Ячнику присвоєно вчене звання професор за спеціальністю «пульмонологія».

З 1993 року в Національному інституті фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України за активною участю професора А. І. Ячника розробляється новий науковий напрямок по вивченню біологічної ролі омега-3 поліненасичених жирних кислот. Наслідком цих досліджень стала розробка нового лікарського препарату «Епадол». Анатолій Іванович є співавтором патенту на цей лікарський препарат, який заслужено користується популярністю серед лікарів та пацієнтів в Україні. За матеріалами досліджень під редакцією Ю. І. Фещенка та В. К. Гаврисюка було опубліковано колективну монографію «Омега-3 полиненасыщенные жирные кислоты» (1996), співавтором якої був професор А. І. Ячник.

Напрямами наукових досліджень професора А. І. Ячника була розробка методів діагностики і терапії хворих на інтерстиційні захворювання легень, пацієнтів із легеневою артеріальною гіпертензією і хронічним легеневим серцем. В рамках цих напрямків в період з 1986 по 1987 роки вперше в СРСР розроблені методики ультразвукової діагностики гіпертрофії, дилатації і недостатності правого шлуночка серця. У відділенні за безпосередньою участю А. І. Ячника був започаткований метод венозної катетеризації серця, в умовах якої досліджена фармакодинаміка цілого ряду нових лікарських препаратів. Результати цих досліджень узагальнені в монографії «Хронічне легеневе серце» (співавтор — професор В. К. Гаврисюк).

З 2004 року у відділенні розробляються методи діагностики і терапії ідіопатичних інтерстиціальних пневмоній. За участю професора А. І. Ячника розроблена і на IV з'їзді фтизіатрів і пульмонологів України прийнята Національна угода щодо класифікації, діагностики і лікування ідіопатичних інтерстиціальних пневмоній, а в 2013 році на V з'їзді фтизіатрів і пульмонологів України прийнята Національна угода щодо діагностики та лікування ідіопатичного легеневого фіброзу, які дали старт розвитку цього напрямку пульмонології в Україні.

У відділенні за активною участю професора А. І. Ячника були розроблені методи діагностики і терапії саркоїдозу органів дихання, рідкісних інтерстиціальних захворювань легень. За матеріалами досліджень опубліковано колективні монографії «Редкие интерстициальные заболевания легких» (2013), «Саркоидоз органов дыхания» (2015), «Очерки клинической пульмонологии» (2016). Анатолій Іванович був співавтором цих книг.

Професор А. І. Ячник опублікував понад 200 наукових праць, був науковим керівником трьох дисертацій, в тому числі однієї докторської.

Високо оцінюючи наукові досягнення професора А. І. Ячника, слід зазначити клінічну роботу, яку Анатолій Іванович вважав по-справжньому творчою, а за фактом — основною у його професійній діяльності. Анатолій

Іванович був справжнім лікарем, його знання в галузі клінічної пульмонології, кардіології та фармакології дозволили йому в необхідних випадках приймати ризиковані рішення, а у разі виникнення непередбачених складних ситуацій впевнено знаходити правильні шляхи їх вирішення.

Протягом багатьох років Анатолій Іванович займався складною проблемою артеріальної легеневої гіпертензії. На жаль, пацієнти з цією патологією живуть не довго. Проте Анатолію Івановичу вдавалося значно збільшувати тривалість та підвищувати якість їхнього життя.

Пацієнти любили і цінували Анатолія Івановича, довіряючи всім його рекомендаціям.

Виконуючи лікарський обов'язок, у 1986 році він приймав участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Професор А. І. Ячник був членом Асоціації фтизіатрів та пульмонологів України, Асоціації алергологів України, Асоціації хіміотерапевтів України, Українського товариства кардіологів.

Упродовж 28 років Анатолій Іванович працював беззмінним відповідальним секретарем Українського пульмонологічного журналу.

Багато років виконував роботу голови апробаційної ради Інституту, був членом вченої та спеціалізованої ради Інституту.

Анатолій Іванович був гарним та уважним чоловіком для своєї дружини і чуйним батьком. Виховав двох синів Віталія і Євгена. Сини розділяли дослідницькі думки батька, стали науковцями, отримали науковий ступінь кандидатів наук. Євген працює в галузі енергоменеджменту, а Віталій обрав професію лікаря, продовживши шлях батька в медицині. Він сформувався як грамотний, вправний спеціаліст під чуйним наглядом і курацією свого основного вчителя — Анатолія Івановича. Віталій зараз працює ученим секретарем в Державній установі «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології імені Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України» та продовжує славу династію лікарів, започатковану Анатолієм Івановичем.

Анатолій Іванович був турботливим дідусем і гарним наставником для своїх онука Андрія і онучки Вікторії, які завжди прислухалися до порад дідуся. Члени родини Ячників дуже люблять і завжди будуть пам'ятати Анатолія Івановича як дуже чуйну і люблячу людину...

Світла Пам'ять та глибока вдячність Анатолію Івановичу! Щирі співчуття рідним та близьким!

Колектив Державної установи «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології і алергології ім. Ф. Г. Яновського НАМН України»

*Правління Асоціації фтизіатрів і пульмонологів України
Правління Асоціації спеціалістів з проблем бронхіальної астми та алергії України
Редакційна колегія журналу «Астма та алергія»*